

Antik Mısır Dininde Büyü

-Tarihî Arka Plan ve

Hız. Musa'nın Sihirbazlarla Karşılaşması-

Muhammet Salih ŞİMŞİR

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No. | General Publication Number: 1980

FCR Sertifika No. | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Eskiyei

Yayın No | Publication Number: 435

Kitap Adı : Antik Mısır Dininde Büyü

Alt Başlık : Tarihi Arka Plan ve Hz. Musa'nın Sihirbazlarla Karşılaşması

Book Title : Magic in Ancient Egyptian Religion

Subtitle : Historical Background and Moses' Encounter with the Magicians

ISBN : 978-625-8596-49-6

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258596496

Yazar | Author: Muhammet Salih Şimşir | orcid.org/0000-0002-0190-6141

Yayın Türü: Kitap | Publication Type: Book - Monograph

Yayın Dili: Türkçe | Language: Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 183 (x+173)

Yayın Tarihi | Publication Date: Ağustos | August 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRPK1 - Antik Mısır dini ve mitolojisi | Ancient Egyptian religion & mythology

BISAC: REL114000 - Din / Antik | Religion / Ancient

THEMA: QRSA - Antik Mısır dini ve mitolojisi | Ancient Egyptian religion and mythology

LC Classification: BL2443 - Antik Mısır dini – özel konular | Ancient Egyptian religion – General special

DEWEY: 299.31 - Antik Mısır dini | Ancient Egyptian religion

WoS Category: Din | Religion

WoS Citation Topics Meso: 6.256 - Din | Religion

WoS Citation Topics Micro: 6.256.2325 - Din Araştırmaları | Religious Studies

Scopus Subject Areas: 1212 - Din Araştırmaları | Religious Studies

Atıf Bilgisi | Cite as: Şimşir, Muhammet Salih. *Antik Mısır Dininde Büyü: Tarihi Arka Plan ve Hz. Musa'nın Sihirbazlarla Karşılaşması*. FCR Yayın Ltd.-Eskiyei, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Antik Mısır Dininde Büyü

-Tarihî Arka Plan ve

Hız. Musa'nın Sihirbazlarla Karşılaşması-

Muhammet Salih ŞİMŞİR

Yazar Hakkında | About the Author

Muhammet Salih ŞİMŞİR

2015 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2018 yılında aynı üniversitenin Dinler Tarihi Anabilim Dalı'nda hazırladığı *Antik Mısır Dininde Kâhinlik, Sihir ve Büyü* başlıklı yüksek lisans tezini tamamladı. Ardından Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde Turizm Rehberliği Tezsiz Yüksek Lisans Programını bitirerek profesyonel turist rehberi oldu. 2026 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dinler Tarihi Anabilim Dalı'nda hazırladığı *Antik Mısır'da Ölüm ve Öteki Dünya Tasavvurları* başlıklı doktora çalışmasını tamamladı. Çalışmalarını ağırlıklı olarak Antik Mısır dini, ölüm ve öteki dünya inancı, cenaze ritüelleri ve Dinler Tarihi alanlarında sürdürmektedir. Uzun yıllar çeşitli sivil toplum kuruluşlarında eğitim faaliyetleri, kurumsal gelişim ve insani yardım çalışmaları yürüttü. Bunun yanı sıra profesyonel turist rehberi olarak, özellikle İstanbul'un tarihî ve kültürel mirasına yönelik rehberlik faaliyetlerini sürdürmektedir.

Muhammet Salih ŞİMŞİR

graduated from the Faculty of Theology at Marmara University in 2015. In 2018, he completed his M.A. thesis in the Department of History of Religions at the same university, entitled *Prophecy, magic and sorcery in ancient Egypt*. He subsequently completed a non-thesis Master's Program in Tourist Guiding at Eskişehir Osmangazi University and became a licensed professional tourist guide. In 2026, he earned his Ph.D. in the Department of History of Religions at the Graduate School of Social Sciences, Ankara University, with a dissertation entitled *Conceptions of Death and the Afterlife in Ancient Egypt*. His research focuses primarily on ancient Egyptian religion, beliefs concerning death and the afterlife, funerary rituals, and the History of Religions. For many years, he has been actively involved in educational initiatives, institutional development, and humanitarian aid projects within various non-governmental organizations. In addition, he works as a licensed professional tourist guide, specializing in the historical and cultural heritage of Istanbul.

Kitap Hakkında

Antik Mısır Dininde Büyü

-Tarihî Arka Plan ve Hz. Musa'nın Sihirbazlarla Karşılaşması-

Antik Mısır, çevresindeki toplumlar tarafından uzun yıllar büyü ve gizemle ilişkilendirilmiştir. Eski Mısırlılar için büyü, gündelik hayattan dinî ritüellere, hastalıklardan korunmadan ölüm ve öteki dünya inancına kadar uzanan geniş bir alanın parçasıdır. Arkeolojik buluntular, günümüze ulaşan büyü papirüsleri, muskalar ve çeşitli nesneler, büyü'nün Antik Mısır toplumundaki yerini ve kullanım alanlarını ortaya koyan önemli kaynaklardır. Bu kitap, Antik Mısır'da büyü'nün ne ifade ettiğini dinî, mitolojik ve tarihî arka planıyla ele almakta, büyü uygulamalarını ve bunların Antik Mısır düşüncesindeki yerini incelemektedir. Bunun yanında, Antik Mısır'daki büyü geleneğiyle yakından ilişkili bir başka mesele olan Hz. Musa'nın Firavun ve sihirbazlarla karşılaşmasına da yer vermektedir. Kur'an-ı Kerim'in muhtelif surelerinde farklı yönleriyle aktarılan bu hadise, Antik Mısır'ın dinî ve mitolojik dünyası çerçevesinde ele alınarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi; Ölüm ve Öteki Dünya; Antik Çağ; Büyü; Hz. Musa ve Sihirbazlar

About the Book

Magic in Ancient Egyptian Religion

-Historical Background and Moses' Encounter with the Magicians-

Ancient Egypt has long been associated with magic and mystery by surrounding societies. For the ancient Egyptians, magic was an integral part of a wide range of practices and beliefs, extending from everyday life and religious rituals to protection against illness, death, and beliefs concerning the afterlife. Archaeological finds, surviving magical papyri, amulets, and various objects constitute important sources for understanding the place and uses of magic in ancient Egyptian society. This book examines what magic meant in ancient Egypt within its religious, mythological, and historical context, focusing on magical practices and their place in ancient Egyptian thought. It also addresses another issue closely related to the magical tradition of ancient Egypt: the encounter of the Prophet Moses with Pharaoh and the magicians. This episode, recounted from different perspectives in various surahs of the Qur'an, is examined and evaluated within the religious and mythological world of ancient Egypt.

Keywords: History of Religions; Death and the Afterlife; Ancient World; Magic; Moses and the Magicians

ÖN SÖZ

İnsanlık tarihi boyunca hemen her toplumun inanç ve kültüründe büyüye ilişkin çeşitli unsurlarla karşılaşılmalıdır. İnsan zihninde ortaya çıkan -iyi veya kötü- görünmeyen güçlerin dünyada hüküm sürdüğü düşüncesi, büyüye olan inancın temelini oluşturmaktadır. Büyüye inanan zihinde, günlük varoluşun dışında gizli başka bir dünyanın var olduğu, büyüün de bu iki dünya arasında bağlantı kurduğu varsayımı yer alır. Görünmeyen bu gizli dünya ile bağlantı kurma yollarının başında ritüeller, muskalar, simgeler ve büyüsel metinler gelmektedir. Bunlara ölümlerle iletişime geçme, öteki dünyada varlığı sürdürme, başkasının sevgisini kazanma, hastalıklardan korunma ve hayata istenilen yönü verme de eklenebilir.

Bilimsel ve teknolojik ilerlemeye rağmen günümüzde de büyüye olan inanç hem gelişmiş toplumlarda hem de az gelişmiş toplumlarda varlığını sürdürmektedir. Tarihte ise büyü ve din birçok açıdan birbiriyle ilişki içerisinde olmuştur. Bu nedenle büyü dinler tarihinin önemli bir konusudur. Çalışmada büyü konusu, kadim medeniyetlerden olan Antik Mısır dini çerçevesinde ortaya konulmaya çalışılacaktır. Antik Mısır asırlarca çevre medeniyetler tarafından büyüünün merkezi olarak kabul edilmiştir. Mısır dininde, başta öteki dünya inancı olmak üzere gündelik hayatta büyüünün çok önemli bir yeri vardır. Eski Mısırlıların büyüye olan inancı arkeolojik verilerde görülmektedir. Rahipler tarafından yapılan büyüler papirüslerde yer almaktadır.

Antik Mısır'daki büyü konusuyla Hz. Musa'nın özel bir ilişkisi bulunmaktadır. Hem Tevrat'ın *Çıkış* bölümünde hem de Kur'an-ı Kerim'in *Araf*, *Yunus*, *Şuara* ve *Taha* surelerinde Hz. Musa ile firavun ve sihirbazların münasebetleri yer almaktadır. Çalışmada hem Antik Mısır'da yer alan büyü konusu üzerinde durulmuş hem de Hz. Musa'nın firavun ve sihirbazlarla olan münasebetleri, günümüz arkeolojik verilerinden de yararlanarak anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın konusunun tespitinden sonuçlandırılmasına kadar görüş, önerileri ile katkılarını esirgemeyen ve Antik Mısır tarihinin Kur'an-ı Kerim'deki ilgili ayetlerin anlaşılmasında önemli bir yere sahip olduğunu vurgulayan değerli hocam Prof. Dr. İsmail Taşpınar'a

teşekkürlerimi borç bilirim. Bu eser, *Antik Mısır Dininde Kâhinlik, Sihir ve Büyü* adıyla 2018 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Kitaplaştırma sürecinde yeni kaynaklar ışığında gözden geçirilmiş, güncellenmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Muhammet Salih ŞİMŞİR
İstanbul 2026

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	vii
GİRİŞ	1
A. Sihir ve Büyü Kavramları	9
1. Sihir ve Büyü	10
2. Kehanet	22
 BİRİNCİ BÖLÜM	
GENEL HATLARIYLA ANTİK MİSİR TARİHİ	25
A. Hanedanlar Öncesi Dönem	25
B. Eski Krallık	33
C. Orta Krallık	44
D. Yeni Krallık	50
E. Çöküş	63
 İKİNCİ BÖLÜM	
ANTİK MİSİR DİNİNDE BÜYÜ	69
A. Antik Mısır'da Din ve Mitoloji	69
B. Antik Mısır Dininde Tanrı Anlayışı	71
C. Antik Mısır Dininde Büyü	88
1. Muskalar	95
2. Büyülü Heykeller ve Resimler	103
3. Büyülü İsim ve Ayinler	111
4. Kehanet	114
 ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
ANTİK MİSİR ve Hz. MUSA	121
A. İslam Kaynaklarına Göre Hz. Musa'nın Firavun ve Sihirbazlarla Olan Münasebetleri	127
B. Hz. Musa ve Sihirbazların Antik Mısır Dini Çerçevesinde Değerlendirilmesi	135
 SONUÇ	149
EK-1 MİSİR HARİTASI	153
EK-2 KRONOLOJİ	154
KAYNAKÇA	163
DİZİN	171